

UNIwersYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Antropologia UFO

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Etnologia		Cykl dydaktyczny 2024/25	
Specjalność -		Kod zajęć 20ETNS.2FN.10270.24	
Jednostka organizacyjna Wydział Antropologii i Kulturoznawstwa		Języki wykładowe polski	
Poziom studiów studia drugiego stopnia		Obligatoryjność Fakultatywny	
Forma studiów studia stacjonarne		Blok zajęciowy Przedmioty nieprzypisane	
Profil studiów profil ogólnoakademicki			
Koordynator zajęć	Agata Stanisz		
Prowadzący zajęcia	Agata Stanisz		
Okresy Semestr 1, Semestr 2, Semestr 3, Semestr 4	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Konwersatorium: 30, Egzamin		Liczba punktów ECTS 5

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Krytyczna analiza kategorii pojęciowych m. in. takich jak: kultura, inność, różnorodność, relatywizm, etnocentryzm, szok kulturowy, mniejszość, kontakt kulturowy, gender, wierzenia, mit, władza, kolonializm, podmiotowość, migracja, rodzina.
C2	Zapoznanie osób studiujących z gatunkiem filmowym SF (cechy gatunku, typologia, historia).
C3	Prezentacja subdyscyplin – antropologii SF, UFO oraz antropologii kosmosu.
C4	Prezentacja społeczno-kulturowego wymiaru s-f oraz fenomenu UFO.
C5	Prezentacja relacji między kulturą a technologią.
C6	Nauka krytycznej analizy i interpretacji materiałów audiowizualnych.

Wymagania wstępne

Znajomość języka angielskiego pozwalająca na czytanie tekstów oraz oglądanie utworów filmowych.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	Zna klasyczne kategorie analityczne i pojęciowe stosowane w antropologii społeczno-kulturowej.	ETN_K2_W01, ETN_K2_W02, ETN_K2_W03, ETN_K2_W04, ETN_K2_W07, ETN_K2_W09, ETN_K2_W10	Praca pisemna
W2	Posiada wiedzę na temat fenomenu UFO, SF jako zjawisk o charakterze społecznym i kulturowym.	ETN_K2_W01, ETN_K2_W04, ETN_K2_W05, ETN_K2_W09, ETN_K2_W10	Praca pisemna
W3	Posiada wiedzę na temat powiązań antropologii społeczno-kulturowej z gatunkiem SF.	ETN_K2_W04, ETN_K2_W05, ETN_K2_W07, ETN_K2_W09, ETN_K2_W10	Praca pisemna
W4	Posiada wiedzę z zakresu antropologii SF oraz antropologii kosmicznej (anthropology out the Earth, anthropology of outerspace). W tym zna czołowe badaczki i badaczy w tych nurtach oraz aktualną literaturę przedmiotu.	ETN_K2_W01, ETN_K2_W02, ETN_K2_W03, ETN_K2_W04, ETN_K2_W05, ETN_K2_W06, ETN_K2_W07, ETN_K2_W09, ETN_K2_W10	Praca pisemna

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
W5	Posiada wiedzę dotyczącą powiązań pomiędzy kulturą, technologią i nauką.	ETN_K2_W01, ETN_K2_W02, ETN_K2_W03, ETN_K2_W04, ETN_K2_W05, ETN_K2_W07, ETN_K2_W09, ETN_K2_W10	Praca pisemna
Umiejętności - Student/ka:			
U1	Posiada umiejętność krytycznego rozumienia klasycznych kategorii analitycznych i pojęciowych stosowanych w antropologii społeczno-kulturowej.	ETN_K2_U01, ETN_K2_U04, ETN_K2_U05, ETN_K2_U06	Praca pisemna
U2	W sposób twórczy i innowacyjny wykorzystuje klasyczne kategorie analityczne i pojęciowe stosowane w antropologii społeczno-kulturowej.	ETN_K2_U01, ETN_K2_U03, ETN_K2_U04, ETN_K2_U05, ETN_K2_U06	Praca pisemna
U3	Potrafi twórczo wykorzystać powiązania między antropologią społeczno-kulturową a gatunkiem SF (zwłaszcza w zakresie pisarstwa oraz metodologii etnografii eksperymentalnej).	ETN_K2_U01, ETN_K2_U02, ETN_K2_U03, ETN_K2_U04, ETN_K2_U05, ETN_K2_U06, ETN_K2_U08, ETN_K2_U09	Praca pisemna
U4	Potrafi krytycznie analizować treści kulturowe.	ETN_K2_U01, ETN_K2_U03, ETN_K2_U04, ETN_K2_U05, ETN_K2_U06, ETN_K2_U08	Praca pisemna
U5	Potrafi stosować metodę analizy materiałów audiowizualnych (w tym przede wszystkim filmów).	ETN_K2_U01, ETN_K2_U03, ETN_K2_U04, ETN_K2_U05, ETN_K2_U06, ETN_K2_U08, ETN_K2_U09	Praca pisemna
Kompetencji społecznych - Student/ka:			
K1	Potrafi komunikować wiedzę naukową w sposób popularnonaukowy, wykraczający poza hermetyczne narracje akademickie.	ETN_K2_K01, ETN_K2_K02, ETN_K2_K03, ETN_K2_K06, ETN_K2_K07	Praca pisemna

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
-----	-----------------------------	------------------------------	-------------

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	1. Zajęcia organizacyjne: prezentacja treści zajęć, zasad zaliczenia. Wprowadzająca projekcja wybranego filmu.	W1, W2, W3, W4, W5, U1, U2, U3, U4, U5, K1	Konwersatorium
2.	2. Wstęp do tematyki zajęć, SF oraz fenomenu UFO. Praca z literaturą przedmiotu i dyskusja nad wybranym filmem.	W1, W2, W3, W4, W5, U1, U2, U3, U4, U5, K1	Konwersatorium
3.	3. Antropologia SF. Relacja między dyscypliną, gatunkiem SF i technologią. Praca z literaturą przedmiotu i dyskusja nad wybranym filmem.	W1, W2, W3, W4, W5, U1, U2, U3, U4, U5, K1	Konwersatorium
4.	4. Antropologia kosmiczna/okołoziemska. Perspektywy planetarne (anthropology of outerspace). Praca z literaturą przedmiotu i dyskusja nad wybranym filmem.	W1, W2, W3, W4, W5, U1, U2, U3, U4, U5, K1	Konwersatorium
5.	5. Społeczno-kulturowy wymiar SF i fenomenu UFO. Praca z literaturą przedmiotu i dyskusja nad wybranym filmem.	W1, W2, W3, W4, W5, U1, U2, U3, U4, U5, K1	Konwersatorium
6.	6. Relacje między kulturą a technologią i nauką. Praca z literaturą przedmiotu i dyskusja nad wybranym filmem.	W1, W2, W3, W4, W5, U1, U2, U3, U4, U5, K1	Konwersatorium
7.	7 - 15. Projekcje 6 filmów (SF, dokumentalne, paradokumentalne) oraz ich analiza. Praca na wybranych kategoriach analitycznych i pojęciowych (zakres jest uzależniony od wybranych materiałów audiowizualnych i produkcji kinematograficznych).	W1, W2, W3, W4, W5, U1, U2, U3, U4, U5, K1	Konwersatorium

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Konwersatorium	Wykład konwersatoryjny, Wykład problemowy, Dyskusja, Praca z tekstem, Demonstracje dźwiękowe i/lub video

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Konwersatorium	1. Obecność na zajęciach (dopuszczalne są dwie nieusprawiedliwione) 2. Przygotowanie do zajęć - w tym czytanie wskazanej literatury przedmiotu, oglądanie dodatkowych materiałów filmowych, odsłuch podcastów i webinarów. 3. Aktywny udział w zajęciach (w tym robienie notatek z zajęć) 4. Przygotowanie pisemnej pracy zaliczeniowej (forma dowolna, 5 stron).

Literatura

Obowiązkowa

1. Slusser G.E., Rabkin E.S. (eds.) (1987). *Aliens The Anthropology of Science Fiction*. Carbondale: Southern Illinois University Press.
2. Michael Valdez Moses, Lucy Valer ie Graham, John Marx, Gerald Gaylard, Ralph Goodman & Stefan Helgesson. 2010. District 9: A Roundtable. *Safundi: The Journal of South African and American Studies*, 11(1-2), pp. 155-175.
3. Dickson, J. (2016). Do Cyborgs Desire Their Own Subjection? Thinking Anthropology With Cinematic Science Fiction. *Bulletin of Science, Technology & Society* 1-7. DOI: 10.1177/0270467616634537.
4. Louise Amoore, Alexandra Hall. 2010. Border theatre: on the arts of security and resistance. *Cultural Geographies*, 17(3), pp. 299-319.
5. Burszta W. (1992). „MY” i „ONI” - czyli antropologiczne badania nad kulturą. W: Burszta, W. *Wymiary antropologicznego poznania kultury*. Poznań: Wydawnictwo Naukowe UAM, s.15-49.
6. Baer M. (b.r.). "Inność" w antropologicznym ujęciu krytycznym, "Opposite" 1, <http://opposite.uni.wroc.pl/2010/baer.htm> (dostęp 4.02.2023).
7. Stefan Helmreich. 2016. From Spaceship Earth to Google Ocean: Planetary Icons, Indexes, and Infrastructures (Chapter 10). In: *Sounding the limits of life essays in the anthropology of biology and beyond* (pp. 116-136). Princeton, Oxford: Princeton University Press.
8. Stefan Helmreich. 2007. An anthropologist underwater: Immersive soundscapes, submarine cyborgs, and transductive ethnography. *American Ethnologist* 34(4), pp. 621-641.
9. Susan Lepselter. 2012. The resonance of captivity. *Aliens and conquest. HAU: Journal of Ethnographic Theory*, 2(2), pp. 84-104.
10. Erik Saethre. 2007. Close encounters: UFO beliefs in a remote Australian Aboriginal community. *Journal of the Royal Anthropological Institute*, 12, pp. 901-915.
11. Simon Brian Harvey-Wilson. 2000. *Shamanism and Alien Abductions: A Comparative Study*. Edith Cowan University. Faculty of Community Services, Education and Social Sciences. <https://ro.ecu.edu.au/theses/1389/>

Dodatkowa

1. Qiana Whitted. "To Be African Is to Merge Technology and Magic". An Interview with Nnedi Okorafor. In: Reynaldo Anderson, Charles E. Jones (eds.), *Afrofuturism 2.0. The Rise of Astro-Blackness* (pp. 2-7-2013). Lanham, Boulder, New York, London: Lexington Books.
2. Paranthropology. *Journal of Anthropological Approaches to the Paranormal*.
3. Chomsky, N. (1999). *Wielkie dzieło podboju i podporządkowania*. W: Rok 501. *Podbój trwa na przełomie wieków*. Warszawa-Poznań: Wydawnictwo Naukowe PWN, s. 23-60.
4. Copeland, Preston C., "Saucers and the Sacred: The Folklore of UFO Narratives" (2012). All Graduate Plan B and other Reports. Paper 149. <http://digitalcommons.usu.edu/gradreports/149>
5. McCauley, Timothy F., "Ostensible Abductions, Real Anthropology" (2000). Master's Theses. 4889. https://scholarworks.wmich.edu/masters_theses/4889
6. Mahzarin R. Banaji and John F. Kihlstrom. 1996. The Ordinary Nature of Alien Abduction Memories. *Psychological Inquiry* 7(2), pp. 132-135.
7. David Sutton. 2018. Arrival. *Anthropology in Hollywood. Anthropology Today*, 43(1), pp.7-10.
8. Bryan Stone. 1998. Religious Faith and Science in Contact. *Journal of Religion & Film*, 2(2), article 6.
9. Andrzej Klimczuk. 2013. Hipoteza Sapira-Whorfa – przegląd argumentów zwolenników i przeciwników. *Kultura – Społeczeństwo – Edukacja*, 1(3), s. 165-181.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Konwersatorium	30
Czytanie wskazanej literatury	50
Przygotowanie pracy pisemnej	20

Przygotowanie do zajęć	50
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 150
Liczba punktów ECTS	ECTS 5

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
ETN_K2_K01	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do krytycznego rozwijania zainteresowań i kompetencji zawodowych
ETN_K2_K02	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do organizowania i koordynowania działań własnych i innych na rzecz interesu publicznego
ETN_K2_K03	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do właściwego określania priorytetów służących realizacji określonego celu badawczego/zadania w trosce o etykę i prestiż zawodu etnologa/antropologa kulturowego
ETN_K2_K06	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do czynnego, odpowiedzialnego i przedsiębiorczego udziału w życiu kulturalnym i społecznym
ETN_K2_K07	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do twórczego i świadomego korzystania z wiedzy na temat złożoności zjawisk kulturowych, organizacji i funkcjonowania kultury, znaczenia jej poszczególnych elementów i historycznej zmienności form oraz etnokulturowej różnorodności świata
ETN_K2_U01	Absolwent/ka potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i integrować nowe informacje z wykorzystaniem różnych źródeł, sposobów interpretacji oraz technik informacyjno-komunikacyjnych formułując krytyczne sądy z wykorzystaniem wiedzy z zakresu etnologii/antropologii kulturowej i dyscyplin pokrewnych
ETN_K2_U02	Absolwent/ka potrafi zrealizować samodzielnie złożone zadania badawcze obejmujące: analizę prac innych autorów, syntezę różnych idei i poglądów, właściwy dobór metod i konstruowanie narzędzi badawczych, opracowanie i prezentację wyników w zakresie etnologii/antropologii kulturowej
ETN_K2_U03	Absolwent/ka potrafi samodzielnie i w zespole, także kierując jego pracami, zdobywać wiedzę i poszerzać umiejętności badawcze oraz podejmować działania wobec innych zmierzające do stałego i systematycznego rozwijania w sposób krytyczny zdolności i zainteresowań w zakresie etnologii/antropologii kulturowej
ETN_K2_U04	Absolwent/ka potrafi integrować wiedzę i umiejętności z zakresu etnologii/antropologii kulturowej oraz dyscyplin pokrewnych w złożonych i nietypowych sytuacjach związanych z wykonywaniem zawodu etnologa/antropologa kulturowego
ETN_K2_U05	Absolwent/ka potrafi samodzielnie i w zespole, także kierując jego pracami, przeprowadzić pogłębioną oraz krytyczną analizę i interpretację różnych rodzajów wytworów i dziedzin kultury, stosując oryginalne podejścia uwzględniające najnowsze trendy w etnologii/antropologii kulturowej i w dyscyplinach pokrewnych
ETN_K2_U06	Absolwent/ka potrafi merytorycznie argumentować, formułować wnioski oraz tworzyć syntetyczne podsumowania i wypowiadać się na temat wybranych problemów z zakresu etnologii/antropologii kulturowej z wykorzystaniem własnych poglądów i poglądów innych autorów w zróżnicowanych kręgach odbiorców
ETN_K2_U08	Absolwent/ka potrafi przygotować właściwe dla etnologii/antropologii kulturowej złożone i zróżnicowane formalnie prace pisemne o charakterze naukowym
ETN_K2_U09	Absolwent/ka potrafi przygotować i przedstawić właściwe dla etnologii/antropologii kulturowej oraz pograniczy różnych dyscyplin naukowych, zróżnicowane formalnie wystąpienia ustne, w tym zabierać głos w dyskusjach i debatach na temat współczesnych problemów cywilizacyjnych
ETN_K2_W01	Absolwent/ka zna i rozumie w sposób pogłębiony przedmiot i metodologię etnologii/antropologii kulturowej oraz jej twórcze zastosowania w działalności profesjonalnej
ETN_K2_W02	Absolwent/ka zna i rozumie w sposób pogłębiony specjalistyczną terminologię z zakresu etnologii/antropologii kulturowej oraz terminologię właściwą dla dyscyplin pokrewnych
ETN_K2_W03	Absolwent/ka zna i rozumie w sposób pogłębiony główne tendencje rozwojowe etnologii/antropologii kulturowej oraz ich znaczenie w wyjaśnianiu fundamentalnych dylematów współczesnej cywilizacji
ETN_K2_W04	Absolwent/ka zna i rozumie w sposób usystematyzowany i pogłębiony zasady antropologicznej interpretacji zjawisk kulturowych w złożonych kontekstach środowiskowych, w tym społecznym, ekonomicznym, prawnym i etycznym

Kod	Treść
ETN_K2_W05	Absolwent/ka zna i rozumie w sposób pogłębiony powiązania etnologii/antropologii kulturowej z różnymi dyscyplinami naukowymi umożliwiające interdyscyplinarne integrowanie perspektyw badawczych
ETN_K2_W06	Absolwent/ka zna i rozumie w sposób pogłębiony współczesne dokonania, ośrodki i szkoły badawcze obejmujące wybrane obszary etnologii/antropologii kulturowej oraz nauk pokrewnych
ETN_K2_W07	Absolwent/ka zna i rozumie specjalistyczne metody analizy, interpretacji, wartościowania i problematyzowania charakterystyczne dla wybranych tradycji, teorii i szkół badawczych w zakresie etnologii/antropologii kulturowej oraz nauk pokrewnych
ETN_K2_W09	Absolwent/ka zna i rozumie w sposób pogłębiony kompleksowość natury, złożoność uwarunkowań i historyczną zmienność języka, kultury i społeczeństwa
ETN_K2_W10	Absolwent/ka zna i rozumie w sposób pogłębiony najważniejsze problemy społeczno-kulturowe współczesnego świata, w tym instytucji kulturowych